

יביע אומר - הר גילה

ויקרא | גליון 344

ג' ניסן תשפ"ג
להפצת העלון / הארות / הקדשות
יעקב - 0528445949

זמני היום אופק ירושלים

מוצ"ש	מוצ"ש ר"ת	כניסת שבת
19:29	20:14	18:38

העלון מוקדש לרפואת והצלחת הגאון הגדול הר' בן ציון מוצפי בן מובה שליט"א | עמית בת תקוה | שיראל בת אור | ר' שלמה בן שושנה ר' רמיאל מני בן שרה ורמיאל בן גנזל דוד יהונתן דניאל בן מובה | רחה בת ג'מילה | לע"נ - צדוק בן חביבה, שושנה שוכהנדלר בת אליהו וחיה זיונו הנון - ורד פרחיה בת בתיה. שיר בת אסתר | להצלחת - מתפללי בית כנסת "יביע אומר" הר גילה הי"ו

מורנו ורבנו הלכה למעשה

עפ"י גאון עוזנו ותפארתנו מרן הרב עובדיה יוסף צדוק"ל
ובנו הראשון לציון הרה"ג יצחק יוסף שליט"א

הלכות פסח: קמחא דפסחא חייב אדם לשמח לב עניים ונדכאים בחג, ולכן **ישתדל לתרום בעין יפה כסף עבור מצרכי מזון למשפחות נזקקות, ובשכר זאת הקב"ה ירחיב את גבולו בשפע פרנסה טובה, וישמח אותו ואת בני ביתו בחג כשר ושמח.**

שבת הגדול שבת שלפני הפסח נקרא "שבת הגדול" מפני הנס שנעשה בו. ויש נוהגים לומר אחר התפילה איש לרעהו "**שבת הגדול שלום**" או "**שבת הגדול מבורך**", וחובה קדושה להתאסף ברוב עם בבתי כנסיות, לשמוע דרשות רבני ישראל בשבת הגדול, בדיני פסח והלכותיו המרובים, ועריכת הסדר.

כשרות המאכלים כתבו חז"ל שהנזהר מחמץ בפסח אפילו בכל שהוא, מובטח שתעלה לו שנה טובה, ולכן יזהר שכל המוצרים שקונה לביתו יהיו כשרים ע"י "השגחה מהודרת" ולא יסמוך על המוכר, או על התוויות "כשר לפסח" בלבד. ויש לשים דגש על כשרות המאכלים יותר מנקיון הבית מהאבק! וכמו שכתב מורנו הרב החיד"א זיע"א וזו לשונו: "**האיש הנלבב ישים כל מעייניו בדבר שהוא נוגע לדין חמץ ובפרט במצה ובדברי המאכלים שאוכל בפסח, כי זה עצם החג הקדוש הזה. ולא יערבב דעתו בדברים הנצרכים לבית במקום צרכי נפשו - וצריך זהירות עצום ורב.**"

בשר חלק כשקונה בשר לא יאמר "בשר זה לפסח", אלא יאמר לכבוד יו"ט. ויש להזהר לקנות רק בשר "חלק בית יוסף" בהשגחה מהודרת! ויש להזהר בזה בכל השנה.

בדיקת חמץ א. קודם ליל י"ד בניסן מכבדים ומנקים את הבית מחמץ בכל המקומות שיש חשש שמכניסים שם חמץ, וכן יש לבדוק בכיסי הבגדים ובייחוד בכיסי בגדי הילדים ובילקוטי בית-הספר שלהם, פן נשאר שם חמץ. אך אין צריך לבדוקם שוב לאור הנר, בליל ארבעה עשר בניסן.

ב. בליל י"ד בצאת הכוכבים בודקים את הבית לאור הנר בבדיקה יסודית וקפדנית, ולא ישיח בדברים אחרים מתחלת הבדיקה עד סופה, אפילו כבר התחיל בבדיקתו, שעל ידי זה אינו נותן לבו לבדוק כראוי. **ולאחר הבדיקה עושים "ביטול חמץ" וכן ביום אחר שריפת החמץ.** וצריך שיבין את מה שאומר שבכוונתו לבטל את החמץ שברשותו. ונוהגים לומר הביטול ליתר חיזוק ג' פעמים. וטוב שבאחד מהם יוסיף: ליבטיל ולהוי "הפקר" כעפרא דארעא.

ג. **אסור לאכול סעודה של פת או עוגה** יותר משיעור כביצה קודם בדיקת החמץ, החל מחצי שעה קודם זמן הבדיקה. ופירות וירקות מותר, וכל שכן שמותר לשתות כוס קפה או תה. וכן אסור להתחיל ללמוד משעה שהגיע זמן בדיקה עד שיבדוק. ושיעור הנאמר ברבים בכל יום בערב, בהלכה או בדף היומי, אפשר לקיימו גם בליל י"ד קודם הבדיקה, משום שהרבים מזכירים זה את זה ואין לחוש שישכחו לבדוק כשילכו לבתיהם.

המשך בדף אחרון.

חברי בית הכנסת 'יביע אומר' מקדמים בברכה את
הרב גדעון מזרחי שליט"א
המתארח עימנו בשבת - להלן זמני תפילות ושעורי התורה

יום שישי	יום שבת
18:20 שיר הנשירים	07:30 שחרית ודרשה הרב
18:38 מנחה	ברכת האיילנות בבית הכנסת
קבלת שבת ודרשת הרב	קידוש לכבוד חתן הבר מצווה
ערבית	15:30 תהילים לילדים
	16:00 שעור תורה עם הרב בבית הכנסת
	17:30 מנחה וסעודה שלישית
	בבית הכנסת יחד עם הרב
	18:30 שעור תורה עם הרב
	19:20 ערבית ולימוד תנא דבי אליהו

חברי הקהילה מוזמנים
לשעור תורה ועונג שבת
מיוחד לכבוד חתן הבר מצווה
יונתן שלמה קמורזה הי"ו
במבנה 401 | בשעה 21:30

טעמו וראו כי טוב ה'

כל יום בבית הכנסת, שחרית בשעה 06:00, מנחה - 20 דק' לפני שקיעה
שעור תורה ותפילות ערבית ולאחר מיכן שעור התורה היומי
יום א' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך
יום ב' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך
יום ג' - הרב ניתאי כדורי שליט"א - מוסר
בשעה 20:00 גמרא מסכת תענית.
יום ד' - הרב גדעון מזרחי שליט"א - הלכה שולחן ערוך
בשעה 20:15 שעור בקדושת המשפחה לנשואים יחד עם הרב
יום ה' - הרב אהוד דהאן שליט"א - פרשת שבוע
אצור תורה תמימי לך פסח 21:00

'ענווה'

שנאמר (שם): "לב נשבר ונדכה, אלהים לא תבזה". ועוד: שלא כמידת הקדוש ברוך הוא מידת בשר ודם. מידת בשר ודם, גבוה רואה את הגבוה - ואין הגבוה רואה את השפל. אבל מידת הקדוש ברוך הוא אינה כך, הוא גבוה ורואה את השפל. שנאמר (תהלים קל"ח): "כי רם ה', ושפל יראה".

ומי לנו גדול בענוה כהלל, שהרי לימדונו חז"ל (שבת ל:): לעולם יהא אדם ענוותן כהלל. ומפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן? מפני שנוחין ועלובין היו, ושונים דבריהם מדברי בית שמאי. ולא עוד, אלא - שמקדימין דברי בית שמאי, לדבריהן. ללמדך (עירובין יג:): שכל המשפיל עצמו, הקדוש ברוך הוא מגביהו, וכל המגביה עצמו - הקב"ה משפילו.

ועוד אמרו (כתובות סז:): על הלל הזקן, שלקח לעני בן טובים אחד סוס, לרכוב עליו, ועבד לרוץ לפניו. פעם אחת, לא מצא עבד לרוץ לפניו, ורץ לפניו שלושה מילין, והיה מוכן להתבזות. כי הבין, שאם לא יהא לבן טובים זה - עבד, יכול להגיע לעוגמת נפש, ולהסתכן עד כדי טירוף הדעת, והלל מוכן היה לסובלו.

כל אדם ישים לב על עצמו להתנהג בענווה, הרי זו המורשת שהנחילו אבותינו לנו. שבת שלום.

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" (א', א'). "ויקרא" - א' שבתיה זו נכתבה בספר התורה באות קטנה, מפני שמשה רבינו רצה לכתוב בתורה: ויקר מלשון מקרה, לומר: שבמקרה נזדמן אליו הקדוש ברוך הוא בדרך. אבל מפני ציווי ה' יתברך היה חייב לכתוב ויקרא עם א', וכתבה משה קטנה. הרי שנכתב "ויקרא" בציווי ה' ומאחר ונכתבה האות א' קטנה נראה כאילו כתוב "ויקר". ולכן זכה משה שקרן עור פניו, והיו פניו מאירות. ובני ישראל לא יכלו להביט בפניו, כמו שנאמר (שמות ל"ד, ל"ה): "וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה קרן עור פניו, וייראו מגשת אליו". זכה משה שקרן עור פניו מאותו מעט דיו שנתר בקולמוס, אחר שסיים משה לכתוב את התורה כיון שכתב א' קטנה ולא גדולה. ואותו דיו הניח הקדוש ברוך הוא על ראשו של משה וקרן עור פניו!

ואומרת הגמרא (סוטה ה:): אמר רבי יהושע בן לוי: בוא וראה כמה גדולים נמוכי הרוח לפני הקדוש ברוך הוא, שבזמן שבית המקדש קיים אדם מקריב עולה - שכר עולה בידו. מקריב מנחה - שכר מנחה בידו. אבל מי שדעתו שפלה, מעלה עליו הכתוב כאילו הקריב כל הקורבנות כולן, שנאמר (תהלים נ"א): "זבחי אלהים רוח נשברה". ולא עוד, אלא - שאין תפלתו נמאסת

השקפה יהודית- הרב אהרון קצין

'סיפור לשבת'

מעשה בשני נערים יתומים שהיו בבגד, יצחק ויעקב, שקרוביהם שלחו אותם ללמוד תורה, אך לא היו מקשיבים כראוי למורייהם ב"תלמוד תורה", וגורשו משם בחרפה.

ביום בהיר אחד בעברים ברחובות העיר, ראו שני אנשים נוהרים לאחת מווילות היקרות אשר בעיר, היה זה ביתו של הגביר ראש הוועד רבי אברהם בן חסדאי, פנו אף הם לפתח הבית, וראו שולחנות ערוכים וגדושים מכל טוב ומעדנים, האורחים הבאים מסובים לשולחנות. ולפתע נשמע קול פעמון, ואחריו פצחה מקהלה ברינה, מלווה בכלי נגינה בכינור ונבל, והנה יצא מן הבית נער כבן שמונה עשרה שנה לבוש בגדי פאר והדר, וידו אווזת בידו של אביו, ושניהם צועדים לקראת שלחן הכבוד אשר באמצע הבית, ואחריהם צעד רבו של הנער הרב הגאון עזריה הכהן. הנער היה הבחור היקר המפורסם לשבח ולתהילה השקדן בתורה רבי יהודה בן חסדאי בנו של הגביר עתיר המעש ורב הפעלים המפורסם רבי אברהם בן חסדאי. שם המתין להם ראש הרבנים אשר בבגד בימים ההם. וכשהגיעו לשם עמד הרב ראש הרבנים וקרא כתב סמיכה אשר הכין מבעוד מועד, וזה תוכנו: "ברשות קודשא בריך הוא מלכא עילאה קדישא, אני החתום מטה מסמין להוראה את הבחור השוקד באוהלה של תורה, לילה כיום יאיר כחשכה כאורה, רבי יהודה בן חסדאי, בנו של ידידנו איש חיל ורב הפעלים לתורה ולתעודה, אוצר כלי חמדה, חכו ממתקים וכולו מחמדים תהילתו בקהל חסידים, רבי אברהם בן חסדאי, שאחר השקידה וההתמדה של הבחור החשוב הנזכר עמד לפני בכור המבחן בהלכות איסור והתר, והשיב כהלכתו דבר דיבור על אופניו, ובהיות שידעתי שיראתו קודמת לחוכמתו, הריני סומך את ידי עליו, לדון ולהורות, לשעה ולדורות, יורה יורה ידן ידן, וכל מן דין סמכו לנא, וחפץ ה' בידו יצלח.

הנער הנסמך פתח פיו לדורש בדברי תורה, והנה באמצע דרשתו של הנער הבחין בשני הנערים היתומים שעמדו למולו, והם עושים תנועות והעוויות שונות ומשונות כדי לבלבל אותו. כשראה אותם חתן המסבה, רמז למלצרים להוציא אותם החוצה, לעיני כל הקהל בבושה וכלימה.

אחרי הבושות שעברו, אמר האחד לרעהו, בוא ונארוב לו מחר בצאתו מביתו, ונרביץ בו מכות שיזכור אותנו כל ימי חייו. ענהו חברו אל נא אחי, יש לי רעיון לעשות לו כאשר עשה לנו להלבין את פניו ברבים, והוא! שנלך לבורסיף מקום שאין מכירים אותנו נכנס לשיבה ונלמד שם כחמש שנים עד שנהיה חריפים ובקיאים כמוהו, והיה כאשר נחזור ונראהו שעומד ודורש קבל עם ועדה נסתור ונתנץ כל דבריו ולא נשאיר לו אבן על אבן עד שיבוש ויכלם ברבים, כאשר עשה כן יעשה לו. שאל אותו חברו, ומניין נחיה כל אותם השנים? ענהו יעקוב אל דאגה אשריהם ישראל שהם רחמנים בני רחמנים, ובלי ספק, יחזיקו ביד לומדי תורה כמונו. אמרו

ועשו, עד שנעשו למצוינים של בית המדרש, חמש שנים חלפו, אולם שטעמו טעמה של תורה המשיכו בשקידתם על התורה.

לאחר כמה שנים יצאו והגיעו לבלב לא ראו מודעה שרבי יהודה בן חסדאי ידרוש מחר בבית הכנסת הגדול, אמר רבי יעקב, הנה, לזה חכינו מחר נלך לדרשתו ונסתור כל מה שיאמר וכך נלבין פניו על מה שעשה לנו, ענהו רבי יצחק, הלא בזכותו הגענו למה שהגענו, ובגללו עברנו מדרכי מוות לדרכי חיים, איה אפוא הכרת הטוב מצדנו, ואיך יעלה על לבבך להשיב לו רעה תחת טובה!?

התפעל רבי יעקב מדבריו והודה לו על האמת ובכל זאת לא רצו להפסיד את הדרשה. והלכו למחרת ושמעו והקשיבו את דבריו במשך שלוש שעות ושזרו נימה לנימה והסיק מסקנות, אולם רבי יעקוב ורבי יצחק בסתר ליבם מצאו קושיות רבות וסתירות גדולות על דבריו ועל מסקנותיו, בסוף הדרשה שהלכו כול העם לברך ולהתברך מפיו, באו גם השנים בבקשה לדבר עימו, והרב נענה לבקשתם והזמינם לביתו, ואמרו לו בדרך ענווה שמה שאמר יש סתירות רבות עליו מפוסקים רבים, וששטחו לפניו הכול, הודה להם הרב על האמת, ושגיאות מי יבין, וחלק להם שבחים היוצאים מלב טהור.

שאל אותם אחי! מי אתם ומניין באתם? אמרו לו מבורסיף באנו. אומנם דע לך שהיינו יכולים לסתור את דרשתך ולהלבין פניך כמו שעשית לנו, אבל את ה' אנו יראים, ולא רצינו לגמול כגמולך והוחלנו עד כה.

אמר להם: מימי לא פגעתי באיש, מלבד יום אחד שהוסמכתי לרבנות, ועמדו מולי שני בחורים ועמדו לבלבלי מול קהל רב שהייתי בדרשתו, והורתי להוציאם החוצה, זו הפעם היחידה בכל חיי. אמרו לו: אנו בחורים שביישת אותם ויספרו לו כל הקורות אותם עד שהגיעו עד הלום, נעתקו המילים מפיו, בקשו מחילה זה מזה עמדו והתפייסו כדרכם של תלמידי חכמים, ברכוהו מכל הלב והלכו לדרכם.

לערב כינס הרב בן חסדאי את כל הקהל, ואמר להם: דברים שאמרתי לכם אמש, טעות הוא בידי (גיטין מג.), ששני תלמידי חכמים שהיו פו העירו את דעתי. ותחת שאני לא נהגתי בהם כבוד ביום שהוסמכתי החליטו הם ללכת לבורסיף ללמוד תורה, כי קנאת סופרים תרבה חכמה, והריני מודה על האמת, ומודה לה' שיש לי זכות בהחלטתם, אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה.

בואו ונחשב מה היה אילו היו מרביצים לו כפי שרצו לעשות בתחילה, או מה היה קורה אילו לא היו מוחלים אחד לשני. ממעשה אנו למדים כמה שהתורה מישרת את האדם, ונותנת לו את הדרך לחיים נכונים. גם אנחנו, כל אחד ואחד מאיתנו רוצים לזכות לזה ועל כן נחזיק בתורה תמיד.

שבת שלום ומבורך.

ברכות ואיחולים לחתן והכלה **תומר ושרי שרה** היקרים לרגל נישואיהם

מזל טוב למשפחת **בן דוד** ולמשפחת **כהן** הי"ו

יהי רצון שיזכו לבנין עדי עד. **אמן.**

ענבי הגפן בענבי הגפן

העלון מזקדש

להצלחת חברי הקהילה, לרפואת דוד כהן בן יקום הי"ו

'חינוך עם הבנה'

חמש ויקרא פותח בפסוק "ויקרא ה' אל משה".
 כאשר האות אל"ף במלה ויקרא מופיעה בקטן.
 וסבות וטעמים שונים נאמרו ע"י חז"ל והפרשנים בדבר.
 ואולי נתן לבאר בדרך נוספת.
 אצל אברהם אבינו וכן יצחק ויעקב אצל כלם מצאנו שהקריבו קרבנות.
 ואלו משה כשלעצמו לא מצאנו שהקריב מעצמו קרבן.
 כמו כן, לא מצאנו שמשה רבנו תרם למשכן דבר.
 וכך מפרש במדרש תנחומא כי משה רבנו היה מצר על כך שאין לו חלק בבניית המשכן.
 והלא דבר הוא.
 מדוע דוקא חלקו נגרע?
 ובאר רבי ליב הימן זצ"ל כי המשכן היה כפרה על חטא העגל, וממילא למשה אין חלק בבנייתו.
 ובזה יש להוסיף כי לפי הרמב"ם ענין הקרבנות הוא שלא יטעו להקריב לעבודה זרה.
 וברמב"ם עצמו כותב בפרושו לפרקי אבות כי משה רבנו היה שלם שבשלמים.
 וכן בשמונה פרקים כתב שמשה רבנו השיג את המקסימום האפשרי לאדם בעל גוף להשיג מבחינה רוחנית.
 ולפי זה יבאר כי משה רבנו הבין ותפס את הקב"ה באופן שאין בו כלל טעות לעבודה זרה. וממילא לא היה צריך שום קרבן.
 אמנם אם כל זה הצטווה ללמד את בני ישראל את ענין הקרבנות ולכן נכתבה אל"ף קטנה, לרמז שישפיל עצמו לדרגת ישראל. כך יוכל להבין מדוע הם נזקקים לענין הקרבנות.
 וזהו כלל יסוד כאשר רוצים ללמד את האחרים.
 עלינו לנסות ולהבין את התלמיד. והוא הדין לנסות ולהבין את הילד שלנו.
 כאשר מבינים את הילד, הוא חש זאת ואז נתן ללמדו.
 וכן הביא בספר תמר דבורה באופן השני של ענין החכמה:
 "ללמד בני אדם מאותה חכמה שהקדוש ברוך הוא השפיע עליו.
 וכמו שהחכמה משפעת אל כל ספירה וספירה כפי שעורה וצרכה, כן ישפיע בכל אדם כפי שעור שכלו אשר יוכל שאות והנאות אליו וצרכו. וישמר מלתת יותר משעור שכל המשפע, שלא תמשך ממנו תקלה, שכן הספירה העליונה אינה מוספת על השעור המגבל במקבל".

הלמוד צריך להיות בהלימה עם יכולות התלמיד או הילד.
 טעות זו היא הטעות הנפוצה ביותר של מורים והורים.
 אנו מחנכים את הילדים לפי הכללים ללא הבנה של היכולות שלהם.
 וליתר דיוק ללא הבנה של הילדים.
 אם אבין את הילד אוכל לומר לו כי למרות שהמצב כך וכך מפתה/מושך, אני מעריך שביכולתו להתמודד.
 אברהם החל ללמד מזה כארבעה חודשים בתלמוד תורה.
 כאשר בחדש הראשון אברהם היה אובד עצות והתקשה בהשלת המשמעת הכתתית.
 בתם החדש הראשון, אברהם עמד שלב לפני התפטרות.
 הוא הגיע אלי כמפלט האחרון.
 הצעתי לו שיתחיל בשיחות אישיות עם תלמידי הכתה. בכל פעם תלמיד אחר.
 ממלך לקרא לתלמיד לשיחת הפרות סתמית ונעימה. אם יוכל להעניק ממתק כלשהו לתלמיד בפתח השיחה עדיף.
 הנחתי את אברהם לשאל על ההורים ועל המשפחה, על היחסים עם האחים. הקשיים וכדומה.
 ולנסות למצא הפרות עם אחד מבני המשפחה או השכנים של כל תלמיד.
 וכן שיהיה אמתי ופתוח.
 בקשתי מאברהם שיקח את הזמן ולא יחליט כלום.
 במהלך חודש שלם פגש אברהם את בני הכתה ויצר הפרות אישית.
 רב התלמידים אחרי שיחת ההפרות שהיתה לבבית ונעימה, חשו מחזבים לאברהם. וכאשר בקש מהם להשתיק את הכתה, עשו זאת.
 ולכל הפחות השתתקו בעצמם.
 ברגע שרב הכתה כבר ערכו עמו הפרות האוירה בפתה השתנתה לחלוטין.
 אנו עומדים כבר לקראת פסח והכמה מתנהגת כראוי.
 הילדים יודעים שאברהם מפיר אותם אוהב אותם ורוצה בטובתם והמנהל שהתפעל מהתנהלות הכתה, כבר רוצה לשוחח עם אברהם על עבודה לשנה הבאה.
 רק להתיחס אל הילדים ואל התלמידים כבני אדם. שבת שלום ומברך.

לייעוץ וסיוע ניתן להתקשר 0523898468.

'משולחן בית הדין'

שאלה: דניאל שואל- על כך שבירוק ה' אשתו פעת לאחר לדה ויש הטבה מיחדת מקפת החולים אשר נתן לממשה רק עד חודש מהלדה.
 הטבה בה מקבלים 75 אחוז החזר כספי על שהיה בבית מלון או צימר.
 מכיון שפעת לא מתאים לדניאל ואשתו לצאת לנפש. ביחוד שהם שוהים בבית ההורים ומקבלים עזרה עם התינוקת הקטנה.

פתרון לחידה משבוע שעבר:

1. "ששת ימים תיעשה מלאכה". מה למדים מכך? (עיין ברכות ל"ה.) **תשובה**- מהמילה תיעשה (ולא כתוב תעשה) נלמד שאם ישראל זכו, מלאכתם נעשית ע"י אחרים.
2. כמה ככרות היו בלחם הפנים ואיזה נס אירע בו? **תשובה**- 12 ככרות שנשארו חמות במשך שבוע שלם!
3. "בצלאל בן אורי בן חור". מי היה חור ובאיזה אירוע הוא מת? **תשובה**- בנה של מרים, נהרג במעשה העגל.
4. בן כמה היה בצלאל כשהקים את המשכן? (עיין סנהדרין ס"ט:) **תשובה**- בן 13 שנים!
5. "טוו את העיזים". מה האומנות המיוחדת בכך? **תשובה**- טוו את הצמר בעודו מחובר לגוף העיזים מבלי לגזוז אותו קודם!

חידה

1. ציין שני טעמים לכך שבמילה "ויקרא" האות א זעירה. (כלי יקר, ובעל הטורים)
2. שש פעמים מופיע בפרשתנו הביטוי "אשה ריח ניחוח לד". כיצד מפרשים רש"י ואונקלוס ביטוי זה?
3. "ואם זבח שלמים קרבנו". מה משמעות השם שלמים? (מדרש תורת כהנים)
4. באילו כינויים נקרא עם ישראל בהפטרה?
5. הנביא ישעיהו מתאר את ישראל "כערבים על יובלי מים". (פסוק ד) מי בתורה השתמש בתיאור דומה- "כארזים עלי מים?"

חברי הקהילה שואלים

ושותני יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין, וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל לגר ליתום ולאמנה עם שאר העניים האומללים. אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו.

והנה בליל הסדר אנו אומרים "כל דכפי יתי ויכול" כלומר שאנו מזמינים את כל מי שרעב שיבוא לאכול איתנו, כדי שהשמחה אצל ה' יתברך תהיה גדולה ביותר, שאז העני שמח ואינו מתלונן ה"ו על הקב"ה למה העמידו במצב כזה, ואיך מתכוון לקיים זה? וכי משהו שומע אותו מהרחוב? אמנם כשמראש נתן מעות שיחולקו לעניים הרי זה מקיים בהידור כל הרעב מוזמן לאכול, כי כבר דאג לזה מראש.

ואמרו בהלצה, על מה שאומרים בהגדה קודם כל מי שרעב יבוא ויאכל, ואחרי זה שואל הבן מה נשתנה, והאבא עונה לו עבדים היינו לפרעה במצרים: שהבן מתפלא על אביו שמוכן להאכיל כל מי שרעב, ושואל אותו הבן מה נשתנה, מה קרה שאתה כל כך נדיב? ואומר לו אביו עבדים היינו לפרעה במצרים, וממנו למדתי מה פרעה אומר ואינו עושה כך גם אני...

מכל מקום כיוון שזה מנהג חשוב ולא חייב דיני כמו מתנות לאביונים, יכול לתת כסף זה מכספי המעשרות וזה צדקה הגונה מאד.

את המעות הללו ראוי ונכון להביא למשפחות עניים, ובפרט אם זוכה לתת לצדיק ויר"ש שנצרך הרי זה מבורך ביותר, ולכך ראוי מאד ונכון להכריז כי ניתן להעביר מעות הללו כבר מראש חודש ניסן לגבאי הצדקה שפועלים על פי דעת תורה, כדי שיחלקו המעות מוקדם ככל האפשר.

והיתום והאלמנה, אני אמרתי לך שתהא משמח את שלי ואת שלך בימים טובים שנתתי לך, אם עשית כן אף אני משמח את שלך ואת שלי.

אם כן ישנה מפורשת מהקב"ה שאם אנו משמחים את העניים ודואגים להם שיהיה להם מה לאכול בחג, וגם משמח את בני ביתו, הקב"ה ידאג שיהיה לנו שמחה גדולה בביתנו באושר ועושר.

מרונו רבנו הגדול זצוק"ל, היה מקפיד לעורר הרבה את הציבור לנתינת מעות קמחא דפסחא, והיה מתעסק בזה בעצמו מנוול חשיבות הדבר. באחת הפעמים סיפר הרב כי בהיותו מכהן ברבנות העיר תל אביב, זימן אליו סוחר אחד עשיר גדול וביקש ממנו לתמוך באברכים נצרכים לצרכי החג, ובמקום שיתרום בנפש חפצה, התחיל בסיפורים איך שמצבו הכלכלי כרגע קשה ואינו פשוט בכלל, עד שכמעט ביקש צדקה בעצמו.

לאחר חג הפסח ניגש העשיר אל הרב ואמר לו בקול בוכים, רוצה אני לספר לכבודו דברים כהויתם מה ארע איתי בחג, וכך סיפר: שבשעה שחזר מבית הכנסת אחר התפילה, ראה כי שני ילדיו הגדולים נשארו בבית, ושאלם מדוע לא באו לתפילה? הילדים החלו לקנטרו ולדבר בצורה לא יפה, עד שלא עליכם דור שחוצפה מתרבה בו, הוציאו אותו מביתו וסגרו הדלת.

כך סיפר לרב, בשעה שכולם הסבו בבית כבני חורין, סיפרו למשפחתם על יציאת מצרים ורוו נחת, אותו האיש הסתובב ברחוב שבור ורצוף, חשש אולי הרב הקפיד עליו שלא סייע.

הרב ניחמו אך אמר לו את המדרש אם אתה משמח את שלי אני משמח את שלך.

וכמו שכתב הרמב"ם בהלכות יום טוב (פרק ו) כיצד מקיים שמחת החג? הקטנים נותן להם קלויות ואגוזים ומגדנות, והנשים קונה להן בגדים ותכשיטים נאים כפי ממונו, והאנשים אוכלים בשר

לקראת חג הפסח ישנם פרסומים על 'קמחא דפסחא'.

האם דבר זה הינו מנהג או חיוב? למי נותנים? והאם אפשר לתת מעות אלו מכספי מעשר?

מנהג של נתינת 'קמחא דפסחא' או מה שנקרא גם 'מעו' חטים' הוא מנהג קדום מאד כבר מזמן הגמרא והוזכר בתלמוד הירושלמי מסכת בבא בתרא (פרק א' הלכה ד'), שכל מי שגר בעיר שנים עשר חודש חייב להשתתף בזה.

הרמ"א פתח את הלכות פסח בהלכה זו "מנהג לקנות חטים לחלק לעניים לצורך פסח, וכל מי שדר בעיר י"ב חודש צריך ליתן לזה".

בתקופות ובמקומות מסוימים היו פרנסי העיר קובעים קצבה לכל בית אב, שהיו מחלקים אותם לעניים. בתחילה המנהג היה לחלק חטים והעני היה טוחן החטים ואופה לו המצות, לאחר מכן כתבו האחרונים שנכון יותר לחלק קמח שההנאה לעני קרובה יותר.

בימינו אין המנהג כך, וכל איש נותן כאשר נשא ליבו אותו, וראוי להתחזק מאד בדבר זה, שאף על פי שההוצאות גדולות לפני החג, הוצאות הצדקה אינם מן החשבון ואדרבה מקבל כפל כפלים, כשנתן את הצדקה לעניים הגונים, וכן אין מנהג לתת חטים או קמח שרובם אינם אופים את המצות בבית, אלא נותנים כסף לעני והוא קונה לו בו צרכי החג.

כתוב בתורה בספר דברים (ט"ז, ד') "ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר והיתום והאלמנה אשר בשעריך".

ואמרו במדרש פסיקתא דרב כהנא (פיסקה י') אמר רבי לוליני "אמר הקדוש ברוך הוא אתה יש לך ארבעה בני בתים, ואני יש לי ארבעה בני בתים, אתה יש לך ארבעה בני בתים, בנך ובתך ועבדך ואמתך, ואני יש לי ארבעה בני בתים, הלוי והגר

מוצרי מזון לפסח - א. חמץ בפסח אוסר את תערובתו ואפילו באלף אינו בטל. ומיהו מותר

לשתות מים בפסח מן המים של המוביל הארצי או הכנרת, ובלבד שישננו את המים במסננת יפה קודם השימוש בהם לבישול ולאפייה.

ב. תמרוקים ודברי קוסמטיקה לנשים, מותרים בפסח, מכיון שנפסלו מאכילת כלב קודם הפסח. וכן מותר להשתמש בפסח בחומרי ניקוי פגומים, ובסבון ושמפו פגומים מאכילת כלב, הן להדחת הכלים והן לרחיצת הגוף.

ג. טבילות וכדורי הרגעה, נגד מיחושי ראש וכאב שיניים, מותר להשתמש בהם בפסח, כל שטעמם פגום. ומה טוב לבקש מהרופא בעת רישום התרופות (רצפט) שירשום לו תרופות שאינן מכילות חשש חמץ כתחליף לאלה שיש בהן חשש תערובת חמץ. וחלילה לחולה להחמיר על עצמו ולהפסיק לקחת הכדורים הנחוצים לו על פי הוראת רופא מומחה במשך הפסח.

ד. אורז וכל מיני קטניות, למנהג הספרדים, מותרים בפסח, ובלבד שיהיו לברר את האורז היטב. ולכן נוהגים לבדוק את האורז בתשומת לב רבה ובכובד ראש, שלש פעמים, ובשעה שאין ילדים קטנים בקרבם. ויש להזהר שלא לקנות בפסח **בוטנים וגרעינים קלויים** הנמכרים בשוק, אם אין עליהם השגחה מהודרת, מפני שמערבים קמח במלח שעליהם.

כזאת אל יקוץ בבדיקתו. כי כבר אמרו חז"ל: לפום צערא אגרא.

ת. בתי כנסיות ובתי מדרשות צריכים בדיקה על ידי הגבאי או השמש, ומי שיש לו **מכונת פרטית**, צריך לבדקה בליל י"ד לאור הנר או פנס, כדי. וכן **בעלי אוטובוסים**. ולא יברכו על בדיקה זו, אלא יפטרוה בברכה שמברכים קודם לכן בבדיקה שבביתם. וחדר שנותנים שם את כל החמץ ודעתם למוכרו לגוי, אינו צריך בדיקה, הואיל וסופו להימכר.

ט. כל מה שנשארו מן החמץ לצורך אכילתו יצניענו במקום מיוחד, ובפרט יש להזהר כשיש ילדים קטנים להשגיח עליהם שיאכלו בפנה מיוחדת, כדי שלא יצטרך לבדוק שוב החמץ אחריהם. ולמחרת היום יבערנו. ויש לנקות השיניים היטב לאחר גמר סעודת שחרית ביום י"ד. **ומי שיש לו שיניים תותבות**, יכשירם ע"י שטיפה וניקוי היטב. וטוב שיערה עליהם מים חמים מכלי ראשון.

י. היוצא לחוג את חג הפסח מחוץ לביתו, ואינו חוזר עד אחר הפסח, צריך לבדוק את החמץ, אם יוצא מביתו תוך שלושים יום קודם חג הפסח. והנוסע מביתו בערב פסח לכל ימות הפסח, וכותב בטרם ההרשאה של מכירת החמץ, כי הוא **מוכר את כל ביתו עם החמץ שבתוכו**, יש אומרים שאף על פי כן חייב לבדוק את החמץ בליל י"ד, שהרי אין המכירה חלה אלא למחרת ביום י"ד בניסן, וי"ח. והמוכר במכירת החמץ של יום י"ג עדיף טפי. ויעשה שאלת חכם.

המשך - מורנו ורבנו הלכה למעשה

ד. ברכת שהחיינו אין מברכים שהחיינו על מצות בדיקת חמץ, ונכון להשתדל להשיג פרי חדש, ולהניחו לפניו בשעת ברכת "על ביעור חמץ" שלפני הבדיקה, **ואחר שיתחיל מעט בבדיקה, יברך ברכת "שהחיינו"**. ולאחר שיגמור הבדיקה, **יברך ברכת הנהנין על הפרי ויאכלנו**. ובברכה אחת שמברך על הבדיקה, יכול לבדוק כמה בתים או חנויות, ואפילו אם הבתים רחוקים קצת זה מזה.

ה. אם קשה לו לבדוק בעצמו בכל חדרי הבית, יוכל להעמיד אצלו מבני ביתו או ממכריו בשעה שהוא מברך על הבדיקה, והם יתכוונו לצאת בברכתו, ואחר כך יתפזרו לבדוק איש איש במקומו על סמך הברכה שבירך בעל הבית.

ו. הבדיקה צריכה להיות לאור נר של שעוה, או פראפין, ופנס כיס קטן שיכול להכניסו לחורים ולסדקים, מותר לבדוק בהם בשעת הצורך כשאין לו נר אחר כשר, ויכול גם כן לברך עליהם, **ואין צורך לכבות את אור החשמל הדולק בבית בעת בדיקת החמץ**.

ז. צריך לבדוק בחורים ובסדקים בכל פינות הבית, לרבות המרפסות וחדרי המדרגות, והגינות, ובייחוד יש לבדוק במזנון, במקרר, בארונות המטבח, ובכל יתר המקומות שמצניעים שם מאכל ומשקה שיש בהם חשש חמץ, וכשיש ילדים קטנים יבדוק גם תחת הארונות והמטות, שמא הכניסו שם חמץ. **ואפילו אם תהיה לו טירחא רבה בבדיקה קפדנית**

חייב אדם לקבוע זמן ללימוד תורה כל יום שיעור תורה ביביע אומר

כי התורה כוללת את כל הטובות שבעולם...